

Hermann Hofmann Daniel Veling

Collegii Institutionum Imperialium, Disputatio Quinta De Tutelis. Ad tit. 13. & seqq. usq[ue] ad tit. 23. Libr. 1. Inst.

Rostochii: Kilius, 1641

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731844238>

Druck Freier Zugang

Schintzma Buchman

P. U. jur. 1641.

Hoffmann - Velina

COLLEGII
Institutionum Imperialium,
DISPUTATIO QUINTA
De
TUTELIS.

Ad tit. 13. & seqq. usq; ad tit. 23. Libr. 1. Inst.

Quam

AUSPICE CHRISTO,
Permissu Magnifici & Nobilissimi
Jctorum Collegij in florentissima ad
Varnum Academia.

PRÆSES

HERMANNUS Hoffmann/
Culmbacho-Francus.

&

RESPONDENS

DANIEL VELINX

Stralsundensis Pomeranus

Jurium Studiosis.

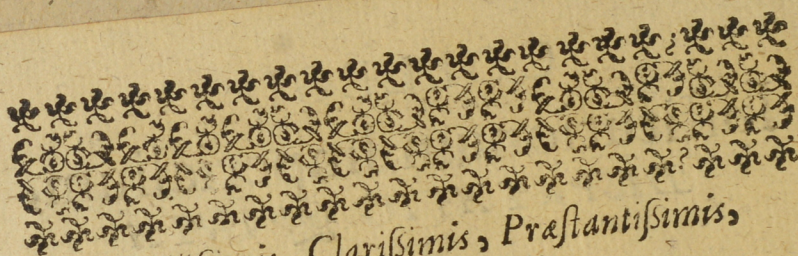
Loco horisq; consuetis examinandam proponunt die 6. Augusti.

§(o)§

ROSTOCHII,

Excudebat NICOLAUS KILIUS, Acad. Typogr.

ANNO M. DC. XLI.

*Nobilissimis, Clarissimis, Praestantissimis,
Politissimis & doctissimis*

Celeberrimæ BRUNSVICENSIIUM
NATIONIS DNN. STUDIOIS. respe-
ctivè MAGISTRIS, SS. Theol. SS. Le-
gum & Medicinæ Candidatis omnib.
& singulis

*Dominis & Fautorib. suis multum
plurimum colendis.*

Hunc Tutelarum discursum.

*In perpetuam sui memoriam cum
promptissimâ officiorum oblatione*

Studioſſimè

dieat & consecrat.

HERMANNUS Hoffmann/
Author & Præses.

TITULUS XIII.
DE TUTELIS.

I.

DISP V.
Respond.
DANIELE
VELINX
Pomera-
no.

dictum est *supr. disput. 2. de jure personarum*, Continua-
illarum sc. quæ sunt alieni juris, dicendum tio.
restat de *sui juris personis*, quæ aut sunt sub
tutela vel curâ aut neutro jure tenentur. pri-
mo itaq; loco in hac præsentî disputatione
de personis quæ Tutelâ, in subsequenti de ijs,
quæ CURA reguntur, verba faciemus. His etenim rectè intel-
lectis facilè intelligi possunt & reliquæ personæ *qua neutro jure*
tenentur, juxta regulam: Cognito uno ex contrarijs cognoscitur
& alterum. l. i. pr. ff. de his qui sunt sui vel alien.

2. Est a. TUTELA *Vis & potestas in capite libero ad* Definitio.
tuendum eum qui propter aetatem se defendere nequit, jure
civili data & permissa.

3. Ut singula verba hujus definitionis paulò accuratiùs in- Definitio.
spiciamus. Vocabula *Vis & POTESTAS* eandem habent nîs verba
significationem, sicut & in germanico idiomate *macht vnd ge-* explican-
walt. prout etiam vox *vis* pro potestate capitur in l. i. §. 3. ff. tur.
de interdîc. quamvis Alij pro *vis* malint legere *jus* per transposi-
tionem literarum. quia Tutelâ est *jus s. munus publicum pr. infr.*
de excusat. tutor. l. filius. 9 ff. de his qui sunt sui vel alien. jur.
(intellige quoad autoritatem. Nam utilitate est privatum, ut
conjectitur ex l. 6. §. 15. ff. de excusat. tut.)

4. In capite libero] quæ verba possunt referri tam ad Tu-
torem quàm ad pupillum. Nam si quis servus fuerit, non mi-
nus capax erit tutelarîs administrationis arg. l. 32. ff. de R. J. l. in
servili. 7. C. qui daretur. vel curat poss ac pupillus tutoris, nisi in

L

casu

casu relictae hereditatis fideicommissariae cum libertate, quam heres rogatus prestare renuit. l. 13. pr. ff. de tutor. & curat. dat.

5. *Ad tuendum*] hinc discrimen elicitur hujus potestatis à patriâ, quæ in gubernatione & omnimodâ bonorum per filium acquisitione consistit. non in nudâ defensione. Nam pater bonorum filij fit dominus aut quoad proprietatem aut quo ad usumfructum. inf. t. per quas person. nob. acqui. ita ut ea non modò tueri sed & absumere possit, quod tutori non est concessum.

6. Per dictionem *Eum*] indicatur quòd tutor principaliter personæ deur l. 14. ff. de testam. tutel. quod secus est in curatore qui ad bonorum tuitionem primariò constituitur l. 8. C. de nuptijs.

7. *Qui se defendere nequit propter etatem*] hæc verba innuunt differentiam curatorum, qui etiâ dantur furiosis, mente captis & perpetuâ valetudine laborantib. §. 2. & 3. Infr. de Curator. ob vitium animi & morbum.

8. *Jure civili*] quæ verba causam efficientem denotant. Nam Tutela non est juris naturalis, licet in eo ratione originis sit fundatum §. pen. infr. de Attilian. tutor. Sed juris civilis, quia ab hoc jure non solùm approbata sed & reformata ejusq; per certam formam propria facta est. sicut in simili diximus supra de patria potestate & de nuptijs.

9. *Data*] sc. ex lege proximis agnatis. *PERMISSA* verò ex testamento & à judice. ut hinc triplex dicatur esse tutela *Testamentaria, Legitiima & dativa*.

10. Administrator tutelæ dicitur *Tutor*. Tutorû vox derivatur à tueri quasi sit Tutor & defensor. *qui ergò non defendit & tuetur non est Tutor*. quæ argumentatio sumpta ab Etymologia negativè solùm non affirmativè procedit. Nam à quo removetur genus ab eo & qualibet species removebitur non e contra.

Tutela
Test.

11. De Testamentariâ tutela agit. §. 3. quæ est potestas jure civili introducta, quâ quis in testamento aliquem constituit, ut ipsa defuncto

defuncto filiorum suorum impuberum aut aliorum descendendum,
defensionem suscipiat.

12. Permittitur hæc potestas dandi tutores testamentarios *Quidant*
Parentib. & omnib. Ascendentibus, in quorum potestate sunt li- *tutores te-*
beri d. §. 3. & l. 1. pr. ff. de testam. tutel. Fæminis verò quæ libe- *stamentas*
ros in potestate non habent l. 13. ff. de suu & legit. non æquè si rios.
tamen dederint tutores licet non rectè, sunt illi tamen propter
maternæ pietatis præsumptionem à iudice confirmandi l. muli-
er. 2. pr. ff. de confirm. tutor vel cur. cum inquisitione d. l. 2. & l.
pater 4. pr. & vers. seq. ff. de Test. Tutel.

13. Dantur autem certis personis non omnib. 1. Filijsfam. *Quib. dan-*
impuberib. masculis & fæmellis. 2. nepotibus & alijs descendentib. *tur.*
omnib. tamen in potestate dantis existentib. eo casu quo non sunt
reversuri in patris sui potestatem. 3. posthumis, qui jam nati, es-
sent ex suis heredib. Nam & hi, licet nondum editi sint, pro natis
habentur, quoties commodum illorum spectatur. l. 7. ff. de statu
homin. ideoq; & tutor illis, ne indefensi maneant, decerni potest.
4. Filio emancipato. Huic tamen non absolute sed cū confirmatio-
ne iudicis, quia pater, potestate quam abdicavit, caret, sicut &
quælibet mulier. Interim tamen datus à patre confirmatur o-
mnimodò h. e. sine inquisitione ut loquitur text. §. ult. h. t. is
verò qui à matre nominatus est cum causæ demùm cognitione.
Non ex aliâ causâ quàm quod iudicium muliebri fragilius & in-
firmius est virili. 5. Filio etiam exheredato. l. 4. pr. l. 10. §. 2. in
fin. l. 31. ff. de testam. tutel. quia per exheredationem filius non
desinit esse in potestate. l. 20. pr. ff. de bon poss. contr. tabul. 6. Fi-
lio naturali. non tamen sine inquisitione & iudicis decreto l. na-
turali 7. pr. ff. de confirm. tutor. nisi simul pater instituat eum,
in certâ bonorum parte, cujus respectu & tutorem dare con-
ceditur sine inquisitione l. fin. C. de confirm. tutor.

QUI TESTAMENTO TUTORES
dari possunt.

Continuatio. 1. Cùm potior sit ratio Testamentariæ Tutelæ primo loco agitur in hoc titulo de personis, quæ in testamento vel dantur vel non dantur.

Quænam persone dantur. 2. Dari autem possunt 1. Paterfam. 2. Filiusf. qui in publicis causis pro patref. habetur. l. 9. ff. de his qui sunt sui vel alienjur. 3. Servus proprius cum libertate. quia etiam sine libertate datus ex tacitâ defuncti voluntate fit liber & per hoc Tutor. quoniam qui vult unum vult etiam alterum sine quo illud unum explicari nequit. arg. l. 2. ff. de Jurisdic.

Quæstio. 3. [De eo autem est quæstio, directamne hoc casu an Fideicommissariam libertatem servus consequatur? Imperator noster directam concedit. § 1. h. t. Imperatores Valerianus & Galienus fideicommissariam. l. etsi non adscripta 9. C. de fideicommiss. Libert. quæ lex huic §. nostro maximè obstat. Verùm d. legi 9. est derogatum per Imperatoriam constitutionem, quæ est L. quidam. §. in fin. pr. C. de necessar. Serv. hered. instit. una ex novis illis 30. constitutionib. Nisi enim ita rem conciliaremus, Antonomia legum hoc casu vix poterit evitari. Aut dicimus quod fideicommissaria libertas habeat vim & efficaciam directæ secundum l. 40. §. 1. ff. de manumiss. testam. Inter directam & fideicommissariam libertatem, quantum aliàs interfit, docebit Tit. pen. Lib. 2. de sing. reb. per fideic. relic.

4. IV. Servus Alienus adjectâ tamen conditione: cum liber eris. §. 1. h. t. quin imò etsi purè sit datus, inesse tamen videtur hæc conditio: cum liber eris. l. 10. §. 4. ff. de testam. Tutel. ut possit fideicommissaria libertas ei defendi per heredem, quasi hic rogatus sit servum alienum redimere & factâ redemptione ex præsumpta testatoris voluntate, manumittere §. non solum 4. Instr. de legatâ. quamvis dictâ L. 10. §. noster 1. ad versari videatur, intelligendus tamen est, quod pura datio per se quidem non valeat,

Ad Tit. XIV. qui testamento tutores dari possunt. 73

leat, attamen utilis sit, si conditio ista cum liber erit. subaudia-
tur. quod in Institutionib. ex incuria forte Compilatorum omis-
sum huc ascribendum est ex latiorib. Digestorum libris.

5. Hactenus de personis quæ dantur: sequuntur nunc per- *Quæ non*
sonæ quæ dari non possunt, utpote sunt. I. *Servus errore liber denur.*
habitus. Nam hoc casu, Tutela ipsi designata, libertatis præsta-
tioni non patrocinatur. l. generaliter 24. §. 9. ff. de Fideicomis.
Libertat. II. *Servus proprius datus cum condicione:* Cum li-
ber erit. in fin. §. nostri. ratio est, quia quod in nostrâ est potesta-
te, in casum conferri non debet. l. quia ratio 22. ff. de condit. In-
stitutis. III. *Furiosus,* adhuc furore correptus. l. si hereditas 10. §.
si furiosus. 3. ff. de testament. tutel. cessante tamen furore rectè vi-
detur datus. d. §. 3. IV. *Minor. 25. annis. §. fin. Infr. de Fidu-*
ciar Tutel.

6. His addi possunt. V. *Mutus:* Tutor enim loqui debet.
l. 1. §. 2. ff. de tutel. VI. *Surdus:* quia pupillo auctoritatem,
non præstare potest d. l. 1. §. ult. ff. eod. VII. *Cæcus,* qui omnino
oculis est privatus. l. luminib. 3. C. qui dare tutor. vel curator. poss.
VIII. *MILES. l. militia 4. C. eod.* IX. *Mulier.* exceptâ tantum
Matre vel Avia, quæ ex rescripto Principis tutrix esse potest. l.
fin. ff. de tutel. eo casu quo renunciaverit secundis nuptiis & be-
neficio *Sæti Vellejan. l. 2. cum Auth. seq. C. quando mul. offic. tu-*
tel. fung. poss.

7. Recensitæ sunt personæ quæ intestamento possunt & non *Quomodo,*
possunt tutelæ præfici. Jam in §. 3. h. t. subiicitur de Tempore &
modo quando sc. & quâ ratione Tutela utiliter detur. Et dicitur
non solum purè & simpliciter dari sed etiam I. *Ad certum tem-*
pus. ut V. C. usq; ad Pentecosten tantum quis tutor sit. vel sit ad
annum aut biennium. Elapso isto tempore finitur tutela testa-
mentaria & in ejus locum surrogatur alius Tutor. II. *Ex certo*
tempore. Veluti à Calendis Augusti, cujus natura hæc est ut ante
diem sic datus Tutor non administret, sed medio tempore à judi-
ce alius detur L. si quis u. pr. ff. h. t. cujus officium expirat adveni-

74 *Ad Tit. XIV. quæ testamento tutores dari possunt.*

ente die. §. 1. *infr. de Atrilian. Tutor. III. Ex certâ conditione*
Veluti si duxerit uxorem, aut si hoc vel illud factum fuerit, tunc
tutor fit. pendente conditione alius interim tutor est dandus *d.*
l. 11. pr. ff. h. t. deficiente verò conditione tutor non erit. *l. 8. §. 1.*
ff. h. t. IV. *Ad certam conditionem*: Veluti Titius sit Tutor
filiorum meorum, usq; quò non duxerit uxorem. Nam eà con-
ditione adveniente desinit esse tutor. §. *sed etsi 2. Infr. quib. mod.*
tutel. finiatur.

8. Sed hoc dicitur de solâ *testamentariâ Tutelâ*. Nec enim
§. *hic 3.* pertinet ad dativam s. honorariam. quippe hæc actus le-
gitimus est, recipiens neq; diem neq; conditionem. *l. actus legi-*
timi 77. ff. de R. J. adeoq; etiam judicialis, qui in pendenti non
esse potest *l. non quemadmodum 35. ff. de Judicijs.* sic nec multò
minus ad Legitimam pertinebit. Nam & hæc *ex l. 12. Tabul. sine*
die & conditione Agnatis defertur.

Quo loco 9. Agit insuper etiam *d. §. 3. de loco vel testamenti parte,*
s. ordine. quo vel quâ nam scribi & denominari possit. num ante vel post
heredis institutionem? & dicitur non dubitari. h. est. nihil in-
teresse quâ testamenti parte sit scriptus. Ordo siquidem scriptu-
ræ non adeò curiosè, ut olim, observatur. §. *ante heredis insti-*
tutionem. 34. Instit de Legat.

Ad quid. 10. Datur Tutor *Personæ* principaliter §. 4. *h. t. supr. th. 6.*
Ad tit. de Tutel. ut eam aliat, optimisq; vitæ morib. exornet, vel
constituat ipsi Præceptores, iisdemq; debita salaria præstet. *l. cum*
plures 12. §. 3. ff. de administr. & peric. tutor. Non verò datur *REI*
quæ certa & aliqua individualis res est. *l. certarum 12. ff. de testam.*
tutel. interim tamen benè potest dari rei quæ est universalis. §. 17.
infr. de excus. tut. sic & rei in certo loco sitæ. V. C. rei Africanæ vel
Syriacæ *l. si tamen. 15. ff. eod.* Nā ut persona non recipit divisionē,
ita nec tutela, quæ personæ datur. Et sicut partitionem respuit in
principali, ita & in administratione bonorum accessoriâ, quæ ex
naturâ principalis debet æstimari *l. cum principalis 178. ff. de R. J.*

11. Sic nec datur *certe causæ* V. C. ad unam aliquam actio-
nem vel litem contra hunc vel illum prosequendam. Nam cū
universa

Ad Tit. XV. de Legitimâ Agnatorum Tutela. 25

universa pupilli bona debeat administrare, Bonis verò etiam adnumerentur omnes lites & actiones *l. bonorum appellatio 49. ff. de V. S.* imperfecta foret pupilli defensio, si in uno ipsi esset consultum in cæteris non.

12. Tutor, sic ut debet, testamento datus *Filijs* intelligitur & *Paragr.* datus *filiabus* *l. 16. pr. h. t.* & posthumo posthumæq; *l. si quis 5. ult. ff. h. t.* Datus LIBERIS intelligitur & datus nepotib. & qui sunt illis inferiores *l. 6. ff. h. t. §. ult. h. t.* Econtra verò datus *Filijs* non censetur datus NEPOTIBUS. *d. l. 6.* quia angustior est filiorum quàm liberorum appellatio. Nec obstat *l. 84. ff. de V. S.* Ubi filiorum appellatione omnes liberi contineri dicuntur. Nam responderet ex *subseq. l. liberorum 220. §. 1. ff. eod.* quod id sæpe accadat. Ergò non semper. Nec hîc opus est, ut contineri dicamus, tametsi enim Tutor ex testamento non existat, aliustamen ex Magistratus iudicio haberi potest.

13. Datus autem *Posthumis* intelligitur datus tàm filijs quàm nepotib. & quocunq; gradu post mortem Testatoris natis. *d. §. ult. h. t. & d. l. 6. in fin. ff. eod.*

TITULUS XV.

DE LEGITIMA AGNATORUM Tutela.

1. Deficiente Tutelâ Testamentaria succedit Legitima. Def- *Quando*
cit autem non solum eo casu, quo defunctus non fecit testamen- *succedit*
tum; Sed & si fecit, in eo tamen liberis de nullo Tutore pro- *Legitima.*
spexit. *§. 2. h. t. l. 6. ff. eod.* Vel si prospexit. Tutor tamen vivo testatore *d. §. 2.* vel etiam post mortem Testatoris filio adhuc impubere manente decesserit, *d. l. 6. in fin.*

2. Non succedit Legitima, si Tutor testamento datus, postea *Quando*
verò semel factâ devolutione vel excusatus *l. ii. §. 1. ff. de testam. non.*
Tutel. Vel remotus fuerit. *§. 2. d. l. ii.* Nam utroq; casu dativa locum habet. Idem juris est in tutore sub conditione vel ex certa die dato. Nam medio tempore & pendente conditione à Ju-
dice

76 *Ad Tit. XV. de Legitimâ Agnatorum Tutela.*

dice quis dandus erit. *supr. tb. 7. tit. præced. quamdiu enim testamentaria speratur, tandiu cessat Legitima. d. l. ii. pr.*

Quanam sit. 3. Est autem Legitima Tutela *administratio*, quæ vel verbis vel mente *L. 12. Tabular.* vel simili ratione *desertur* proximis agnatis, patronis, parentib. aut fratrib. emancipatis, ut ij pupillis impuberibus utiliter præsent.

Unde dicatur. 4. Dicitur Legitima à Lege. quia Lex hujusmodi Tutelam principaliter introduxit, non hominis dispositio vel ulla Magistratus autoritas. *L. legitimus s. ff. de legitim. Tutor.*

quotuplex. 5. Et est quatruplex *I. AGNATORUM. II. PATRONORUM. III. PARENTUM. IV. FRATRUM emancipatorum.* quæ in specie dicitur *Fiduciaria.* prout ex ordine rubricarum constabit.

quare Agnatis deferatur. 6. Agitur in hoc præsentis titulo de tutela *Agnatorum.* Nam his ipsis *Lex 12. TABUL.* ut hereditatem sic quoq; tutelam deferret, summâ providentiâ; ut qui sperant hereditatem Impuberis, ijdem & tueantur bona, ne dilapidentur. *l. i. pr. ff. h. t. quippe secundum naturam est, ut incommoda cujusq; rei eum sequantur, quem sequuntur commoda. l. secundum naturam. ff. de R. J.* Olim enim successio tantum debebatur AGNATIS. Et si plures erant Agnati in pari gradu ad omnes simul pertinebat tutela. *S. ult. t. seq.* ut ea tamen magis idoneo committeretur, periculo omnib. imminente. *Auth. sicut hereditas. C. de legitim. Tutor.*

7. [Sed hodie tam Agnati quam Cognati (qui sunt in pari gradu) æqualiter & ad successionem hereditatis & Tutelæ onus, non existentib. Ascendentib. vocantur *c. s. Nov. 118.*]

qui nati sunt Agnati. 8. Sunt autem AGNATI, qui nobis paternâ origine per vicinias sexus personas sunt conjuncti: Veluti Frater ex eodem patre natus (qui dicitur *consanguineus,*) ejusdem filius, neposve ex eo. *S. i. b. t.* [Hinc frater ex eâdem matre, alio tamen patre, Vitrico sc. natus (qui dicitur *Uterinus*) non est mihi agnatus sed tantum cognatus, *l. fin. S. 2. C. de legitim. heredib.*] Item patruus. quia

quia per masculum, patrem sc. meum mihi conjungitur. sicut & filius ejus neposve ex eo. *l. 7. ff. b. t.* quod & de Amita verificatur. non tamen æquè de filio filiave ejusdem. *d. §. nostro. 1.*

9. Habent Agnati idem Gentilitatis nomen, easdem imagines, eadem signacula, eandem familiam, eadem sacra. Ideoq; discernuntur à COGNATIS, quib. hæc omnia cum ipsis non sunt communia.

10. Et sunt qui nobis maternâ origine per feminini sexus per. Qui Cognatas sunt conjuncti. utpote filius & filia Sororis sunt mihi cognati. ti, nam mihi junguntur per sororem. Item filius & filia Amitæ, quoniam & hi me contingunt per faminam Amitam. De Matre quæritur an & hæc mihi sit cognata? Videtur quod sit agnata. quia per virilem sexum mihi jungitur. Verùm non est. Nam jungitur mihi per semet ipsam, Ideoq; est tantùm cognata.

11. Sed AGNATIONIS & COGNATIONIS differentia hodie est sublata. *c. 4. Novell. 118.*

12. Sicut Agnatio à jure civili est introducta, ita & per jus Agnatio-civile iterum tollitur. Nam eo genere dissolvere quid, quo est nem tollit. colligatum, ipsæ naturæ convenit. *L. nihil tantùm naturale. 35. ff. de R. J.* Ideoq; etiam tollitur per capitis deminutionem, quæ est juris civilis.

13. Cum autem capitis deminutio sit triplex, ut ex seq. tit. patebit. quæritur an ne per quamlibet? dicit textus: omnib. modis plerunq; perimi. dubium ergò recipit vox plerunq; quæ tamen non loquitur de Maximâ vel Mediâ quib. absq; omni dubio semper sine ullâ restrictione. perimitur super est igitur Minima. Minima. quæ duos casus excipit. prior est duorum fratrum, quorū alter est Cap. de emancipatus. *l. frater 4. C. de Legit. tutel.* posterior est filij à patre min. per Justinianeam emancipationem dimissi. *l. ult. C. de emancipat. Liberor. vid. thes 30. supra Ad tit. quib. mod. jus patr. potest solv.*

14. Hæc minima capitis deminutio licet plerunq; tollat ea non cognationem perimere potest. *§. fin. b. t. l. eas obligationes 8. ff. de capis. deminut.* Nam hæc tollit tantùm Maxima & Media.

M

per

per §. 6. t. seq. quoad sc. officia & jura quæ lex civilis tribuit *co-
gnatis*, ut possint succedere tutelam ve administrare: Non verò
simul quoad sanguinem. *l. jura sanguinis* §. ff. de R. J. Nam qui
semel pater vel frater fuit nullâ lege civili definit esse pater vel
frater.

TITULUS XVI.

DE CAPITIS DEMINUTIONE.

*Continua-
tio.*

1. Cum in præcedenti titulo facta fuerit mentio *Capitis de-
minutionis*, hic terminus autem paulò obscurior sit, explican-
dus fuit hoc peculiari titulo, ne videatur Imperatorem proce-
dere ex ignotis.

2. *Caput* significat hominis statum qui consistit I. in Liber-
tate. II. civitate. III. Familia. *ut supr. thes. 1. de jure pers. dictum
est.*

3. Definitur hîc *Prioris status PERMUTATIO*, quæ
definitio perfecta non est, quia non reciprocatur cum suo defi-
nito. Nam & per mortem patris mutatur status filij, interim ta-
men non capite minuitur *l. si quis patrem* §. 3. ult. ff. *Ad Scum.
Macedon.* Ideoq; ipsi addenda sunt verba: *Ex facto hominis
proveniens*. quia mors contingit non hominis sed solius Dei
facto.

4. Triplex est MAXIMA, MEDIA & MINIMA.

5. Maxima est, quâ quis libertatem civitatem & Familiam
amittit. Idq; accidit servitute pænæ §. 3. *supr. quib. mod. patr. po-
test. solv.* ingratitudine erga Patronum. *l. 2. C. de libert. & eor.
liber.* venditione sui ipsius ad participandum pretium. *l. 5. §. 1.
ff. de stat. homin.* alios modos vide in *thes. 9. supr. Ad tit. de jure
person.*

6. Minor s. media est, quâ quis *retentâ libertate* civitatem &
familiam amittit. quod accidit *Aquæ & ignis interdictione*.
Hoc pænæ genus omnis juris divini & humani communionem
adimebat, *Aquâ* res humanas *Igne* divinas representante. Sed
sublatum est ejusq; in locum successit DEPORTATIO. [*quæ &
qualis*

qualis sit suo loco tradidi supr. thes. s. 6. Ad. tit. XII.] & Excommunicatio. Major sc. non æquæ Minor.

7. Nam Minor est per quam quis à Sacramentorum participatione arcetur. Major verò est per quam quis non solum excluditur à participatione Sacrament. sed & communione Fidelium, quæ ab omni legitimo actu separat ac dividit. Nam cum his qui majori excommunicatione damnati sunt, non est communicandum. c. cum desideres 15. Extr. de sent. excommun. Et sicut Deportati non possunt agere, judicare vel testificari. quia quoad actus civiles mortuorum loco habentur l. 1. §. 8. ff. de Bonor. poss. ff. contr. Tab. ita nec Excommunicati, c. decernimus 8. Extr. in sexto de sent. excommunicat.

8. Minima est quæ quis retentâ libertate & civitate tantum Minima. FAMILIAM amittit. Et hoc fit duplici modo: Adoptione & jura Agna- Emancipatione. l. 4. §. pen. ff. De gradib. Nam per utramq; A- tionis. gnationis JURA tolluntur, quia nomine excepto nihilo plus in patris familiâ juris habent quam Extranei. Horum enim loco cum emancipati habentur §. 3. Inst. de Exhered. Liberor. tum Adoptivi quoad patrem naturalem §. seq. 4. Inst. eod. quod tamen recipit uti dictum th. 13. Ad. tit. præc. limitationem in emancipatione Justinianea.

6. Et sicut tolluntur jura Agnationis ita & omnes actiones Et obliga- & obligationes civiles stricto jure percunt. Nam cum Arroga- tionum tollit. tus omnia bona & per consequens obligationes l. 49 ff. de V. S. ad Arrogantem transferat, non amplius ex suâ personâ eas persequi potest. Sic econtra nec conveniri à suis creditorib. quorum actio inanis redditur per id quod in bonis nec quicquam habeat. l. 6. ff. de dolo malo. Et quod dicitur de Arrogatis id & verum est de Emancipatis. Nam hi olim non aliter sui juris fiebant quam per imaginariam servitutem, cui nulla civilis obligatio adhaerescere potest. l. 3. ff. b. r.

10. Ut sit capitis deminutio, requiritur status. ut dictum in Item sta- definitione. Nam privatio præsupponit habitum. l. centum 16. tum pri-

80 *Ad Tit. XVI. de Capitis Deminutione.*

ff. de V. Obl. Cum itaq; in servo non sit status. *d. l. 3. ff. b. t.* proinde nec capite deminui poterit.

Non publi- cum. 11. Perimit capitis deminutio ea quæ sunt juris civilis excepto tamen statu publico. Nam jura publica non æque per illam interverti constat *ex l. 5. §. ult. ff. b. t.* illis enim per privatorum Actus aliquid derogari absurdum esset. *l. 28. ff. de pactis.* Si itaq; Filius *in dignitate* fuerit, utpote Magistratus senator vel judex, idem ille permanebit post emancipationem vel Adoptionem *d. l. 5. §. ult.*

12. In tantum, ut licet privatus fuerit illa dignitate tamen capite non deminuatur. Etest ratio: quia nemini sua dignitas debet esse nociva. *l. ad invidiam 6. C. de his quæ vi metusve caus. gest. sunt.* Si tamen propter aliquam turpitudinem remotus fuerit ab officio. s. dignitate, existimatione diminuitur *l. 5. §. 2. ff. de Extraord. cognition. h. e.* efficitur infamis, ita ut nec judex in posterum nec testis esse possit. *l. 2. ff. de senatorib. junctâ l. 6. §. 1. ff. Ad L. Jul. repetund.* Infamib. enim portæ dignitatum non patent. *c. cum infamib. de R. 7. in sexto.* neq; illis debetur honos, qui solus integræ dignitatis hominib. deferitur. *l. un. C. de Infamib.*

Ad. §. 6. 13. Dictum est *th. ult. tit. preced.* quod cognationem non minima sed maxima & Media capitis deminutio tollat. hoc ipsum confirmatur per *hunc § 6.* Maxima tollit, veluti per servitutem alienius cognati. quæ servitus licet sublata sit per manumissionem, non tamen per eam recipitur cognatio. Nam non datur regressus à privatione ad habitum. *arg. l. 3. ff. de capit. deminut.* quod verum est in habitu planè extincto secus in eo qui tantum est velatus. sicut habemus exemplum in *l. intantum 6. pr. ff. de R. Divis.* Ubi littus maris si coopertum fuerit, per inædificationem occupantis fit, sed ædificio lapso redit in pristinâ causâ h. e. in publicum revertitur. *Nota* tamen quod restitutio Principis pænæ Servo facta, plus operetur quàm manumissio. Illa enim non tantum servitutem tollere potest sed & reddere cognationem. *L. 1. §. filio qui. 4. ff. Ad Scitum Tertullian. l. ult. §. fin. C. de in integr. restitut.*

14. In

14. In §. ult. h. r. fit regressus ad materiam ordinariam, quæ propter terminum Cap. Deminut. explicandum hæcenus fuit intermissa. *de hæc vid. thes. 6. Ad tit. præced.*

TITULUS XVII.

DE LEGITIMA PATRONORUM
Tutela.

1. Primâ Legitimæ tutelæ speciem absolutâ sequitur nunc iusto ordine secunda quæ dicitur *Patronorum*.

2. Quæ est potestas non expressis verbis sed ex mente s. sententia L. 12. TABUL. *patrono* delata, ut is suscipiat Libertorum impuberum defensionem.

3. Defertur ex mente legis. quod idem est ac si ex ipsâ lege sit delata. siquidem mens legis pro ipsâ lege habetur L. *nominis 6. §. 1. ff. de V. S.* scire enim leges non est verba earum tenere, sed vim & potestatem. L. 17. ff. de LL. quippe in fraudem legis facit, qui salvis verbis sententiam ejus velit circumvenire. L. 29. ff. *ead.* Est autem mens ipsa ratio legis. Ubi hæc locum habet ibidem & legem valere existimandum est. L. ult. C. Ad L. *Falcid.* L. *illud 32. pr. ff. Ad L. Aquiliam.* Hoc enim argumento utitur Justinianus: Lex Agnatis defert tutelam, *ob rationem*, quod spes hereditatis ad illos pertineat. Atqui spes hereditatis libertorum ad Patronos pertinet. Illis enim succedunt. *ut patet. extor. tit. infr. de success. Libertor.* Ergo & Lex ad eos libertorum tutelâ pertinere voluit.

4. Nam Tutela Hereditatis comes & sequela est. L. 3. pr. in Verb. *per consequentias Hereditatum.* ff. de legitim. tut. L. *quod tutela 73. ff. de R. J.* ex Regulâ naturalis æquitatis. quod ibi debeat esse, onus ubi est emolumentum. L. *secundum naturam 10. ff. de R. J. 6. qui sentit. de R. J. in sexto.*

5. Fallit tamen hic oneris & commodi consursus in duob. casib: I. in Faminâ. L. ult. ff. de tutel. junct. L. 2. ff. de R. J. non tamen omni. *de quâ re vid. thes. 6. Ad tit. XIV. II. in minore 25. annorum. L. ult. §. fin. C. de Legitim. Tutorib.*

TITULUS XVIII.

DE LEGITIMA PARENTUM
Tutelâ.

1. Ordine sequitur nunc tertia species, quæ dicitur *Parentum* & est ex simili ratione ad exemplum Patronorum introducta.
2. Nam si parens filium aut filiam, nepotem & neptem ex filio, *contractâ fiduciâ* id est, specialiter legitima successionis jura sibi reservando §. *ult. Inst. de legitim. Agnator. success.* emancipaverit, eorum etiam defensor fit, & vicem legitimi tutoris sustinet, uti verba l. 3. §. *ult. ff. de legitim. tut. habent.*
3. Sicut enim Patronus propter servi manumissionem ejus heres legitimus fit. ut *tit. præced. dictum est.* eodem modo pater propter filij manumissionem legitimum succedendi jus nanciscitur matre exclusâ L. 2. *Ad Sc̃tum Tertullian.* consequens itaq; erat ut & legitimus tutor dicatur. uti hoc fit in l. 5. C. *de dolo malo.*
4. Ceterum in quantum manumissio Dominorum cum manumissione parentum comparetur, *dictum est supr. thes. 31. & seq. 32. Ad Tit. XII.*

TITULUS XIX.

DE FIDUCIARIA TUTELA.

1. Sequitur nunc ultima species quâ sc. *Frater emancipatæ sui fratris* defensionem suscipit, idq; defuncto patre emancipante. l. 4. ff. *de legitim. tutor.* quæ tutela cum ipsi non deferatur ex spe hereditatis, quam propter extinctum agnationis jus non consequitur, non poterit dici LEGITIMA, ideoq; vocatur FIDUCIARIA; & frater qui eam gerit, tutor FIDUCIARIUS d. l. 4. ex eo quòd Lex confidat de fidelitate fratris, inq; eum magnam fiduciam & spem ponat, quasi nemo eo fidelius & diligentius administraretur esset res fratris impuberis propterea quòd tam propinquâ sanguinis conjunctione ei ad charitatem plus quam ulli extraneo sit devinctus.

2. Sed

2. Sed obſtare videtur: quòd idem jus ſit parentum & patronorum §. 6. in fin. ſupr. ſupr. quib. mod. patr. poteſt ſolv. jam verò Liberi patronorum ſiunt legitimi & non fiduciarij tutores. Ergò & filij parentum erunt tales. quo argumento ipſe noſter Juſtinianus utitur. Verùm parata eſt reſponſio in hoc tit. *Diſtinctionem ſc. eſſe rationem inter liberos parentis & patroni.* licet idem jus maneat quoad parentem & patronum. quia ſi Libertus patroni, ſervus manſiſſet, poſt mortem Domini in dominicam liberorum ipſius poteſtatem jure hereditario recidiſſet. adeo ut ab unoquoq; liberorum potuiſſet manumitti & per manumiffionem nanciſci jus ſucceſſionis & tutelare. *quod non poteſt dici de filio defuncti parentis.* Qui ſi à patre vivo non eſſet emancipatus poſt obitum ejus ſui juris eſſet effectus, neq; recidiſſet in fratris poteſtatem ullo vel hereditatis vel patriæ poteſtatis jure. ideoq; & per conſequens nec in tutelam potuit venire.

3. Sed totus hic titulus jure Codicis eſt immutatus. Sunt enim hodie fratres non Fiduciarij ſed Legitimi: uti conſtat ex l. 4. C. de legitim. tutel. l. ult. §. ſed nec fratrem 2. C. de Legitim. heredib. Sic & jure Novellarum quo Agnationis & cognationis jus eſt ſublatus. c. 4. Nov. 118.

4. FRATRES autem intelliguntur perfectæ ætatis h. e. qui ſunt 25. annorum. l. ult. §. fin. C. de legitim. tutorib. Nam ita vocatur in l. cum de indebito 25. §. 1. ff. de probation. quæ ætas etiam dicitur ætas robusta l. ſi maritus 15. §. 6. ff. Ad L. Jul. de Adulter. ætas legitima. l. ult. C. de hiſ qui veniam ætat. imp. ætas plena & integra. l. ult. pr. verſ. ſancimus. C. de bon. quæ liber.

TITULUS XX.

DE ATTILIANO TUTORE.

1. Explicito tractatu ad legitimam Tutelam pertinente, juſto ordine tranſitus fit ad tertiam Tutelæ ſpeciem, quæ DATIVA. ſ. Honoraria nuncupatur.

2. Eſt autè actus Legitimus, per quem datur Tutor impuberi à Magiſtratu (a.) ad petitionē matris vel propinquorum (b.) teſtamen-

stamentarijs vel legitimis non existentib. (c.) uteum defendat. (d.) & finitâ tutela rationem reddat. (e.)

3. (a.) Datur à MAGISTRATU] non quovis sed eo, cui Lex Scđū vel Princeps speciatim hoc demandavit. Nā *Tutoris datio non est imperij neq. jurisdictionis.* dicit L. 6. §. 2 ff. de Tutel. h. e. non potest quis, quamvis sit Maximus Magistratus, habens imperium & jurisdictionem, vi & vitute Imperij & jurisdictionis suæ dare tutorem, nisi hoc nominatim ei sit permissum.

Ad. pr. b. r.

4. Nam à principio solus PRÆTOR URBANUS & Major pars TRIBUNORUM plebis. (Sex ad minimum sc. Nam eorum numero X. fuerunt.) ex L. *Atilia*: PRÆSES Provinciæ ex L. *Julia* & *Tibia* Tutores tantum dare poterant. pr. b. r.

§. 3.

5. Sed per hanc Tutoris dationem ex his Legib. descendente non satis prospectum pupillis erat: cum à Tutorib. cautio; *rem salvam pupillis fore*, non exigeretur, nec certa & ordinaria remedia inducta fuerint, quib. potuissent inviti ad administrationem compelli. (quamvis extra ordinem coactos reperimus. in L. 1. pr. ff. de Administr. & peric. Tut.) Ideoq; factum est constitutione D. Claudij, ut in posterum *cum inquisitione* darentur Tutores.

6. Quæ INQUISITIO quatuor potissimum absolvitur rebus: inquirendo sc. 1. An dandus Tutor morib. sit honestis. 2. An locuples. 3. An se obtruserit tutelæ. vel 4. eam pecuniâ ambiverit. l. *scire oportet* 21. §. 5. & 6. ff. de tutor. & curator. datis.

7. Et hoc modo primus capit dare consul. pr. §. 3. Et ut eo diligentius de Tutorib. tractaretur, à D. Marc. ANTONINO Philosoph. speciatim PRÆTOR, qui Tutelaris dicebatur, constitutus fuit. Item capit dare PRÆFECTUS URBI §. 4. Præfectus Aegypti. Proconsul. l. 1. pr. ff. de tutor. & curat. dat. Legatus Proconsulis ex D. Marc. constitutione d. l. 1. §. 2. ff. eod. Juridicus Alexandrinæ civitatis §. 5. h. r. l. 2. ff. de officio juridici. [Sed unusquisq; secundum suam jurisdictionem; §. 4. b. r. hoc est, debet dare eum quem habet in suâ jurisdictione sibi suppositum, vel ratione originis vel ratione possessionis vel dominiij

l. jus

1. *jus dandi*. 3. ff. *de tutor. vel curat. dat.* quia jurisdictionem extra territorium suum in neminem potest exercere. 1. *fin. ff. de jurisdiction.*]

8. Et uti §. 4. subjicit, ipse PRÆSES Provinciæ, qui ex *L. Julia & Titia* ante non inquirebat, dat jam non aliter nisi cum inquisitione. Vel si ipse non vult dare, dat *jussu ejus* alius, Magistratus sc. Municipalis cui tamen hoc etiam Lege specialiter concessum est. ut patet ex *L. jus dandi* 3. ff. *de tutor vel curat. datis*. in reb. pupilli tenuiorib. in *fin. §. 4. h. t.*

9. Nam Præses jus Universale in omnes totius provinciæ adeoq; universorum & singulorum municipiorum pupillos habet. Ideoq; & cum omnib. & singulis Magistratib. municipalib. in *dandi tutoris jure* concurrat, & ejus imperium fortius, potentius & prius est. Si itaq; contingit casus, quo Tutor est dandus refertur prius res ad Præsidem, qui potest dare Tutorem, si suo jure uti velit, & cessabunt tunc partes Magistratus Municipalis. Ubi verò Præses est occupatus vel nolit dare Tutorem, tùm illæ futuræ sunt partes Magistratus Municip. cui debet hoc indicari jussu s. admonitione ipsius Præsidis & si tunc monitus non dederit, actione subsidiaria, de qua fiet mentio in §. 2. *Infr. de satisfact. Tutor. conveniri potest. l. 9. §. Magistratib. 6. ff. de Magistr. conveniend.*

10. Sed & hoc postmodum novissimo jure (*per constitutionem quam amplius ad manus non habemus*) correctum ipsisq; Magistratib. Municipalib. tùm & Defensorib. civitatum permissum est, ut jam non expectatâ jussione Præsidis pupillis quingentarijs h. e. 50. solidos s. aureos in bonis habentib. de sententia Antistitis s. Episcopi tutores creare possint. §. 5. *h. t. L. 20. C. de Episcopal. Audient.* cum tamen satisfactione rem pupilli salvam fore competenter exactâ. §. 5. *infin. §. ult. Infr. de satisfaction.* quam Satisfactionē ut faciant suo ipsorum periculo Imperator Trajanus primò introduxit. 1. *pen. C. de Magistr. conveniend.*

II. Et hoc obtinet Jure Justiniano. Hodie enim ex recepta consuetudine Tutoris datio est penes quemcunq; cujusq;

N

loci

loci ordinarium Magistratum, ut non malè quis dixerit, eam hodie non esse amplius tam Legis, quàm Jurisdictionis s. imperij & jure Magistratus competere. [redeamus ad definitionis verba.]

12. (b) Ad Petitionem MATRIS vel Propinquorum] quæ personæ nisi intra annum pupillo prospiciant de tutore omni ejus successione privantur; si is in ætate pupillari decesserit. textus est expressus in l. sciant omnes. 10. C. de legitim. heredib.

13. (c.) Testamentarijs vel legitimis non existentib.] Nam 1. quotiescunq; nulla spes est testamentarij aut legitimi tutoris, tunc demum locus est dativus s. *Artilians Tutorib.* 2. Si testamentarius sub conditione aut ex die vel hereditate nondum aditâ, datus fuerit, aut alioquin ab hostib. captus; Honorarium interim posse dari Tutorem usq; ad conditionis eventum vel redditum testamentarij ab hostib. non est dubium per text. §. 1. & 2. b. 1. & th. 7. supr. Ad tit. XIV.

15. (d.) ut eum defendat.] Nam in hoc Tutoris officium præcipuè consistit l. 30. ff. de administr. & peric. tutor. quod & naturali juri conveniens est, quia propter ætatis imbecillitatem se ipsum tueri nescit §. pen. b. 1.

16. (e.) Et finisâ tutelâ rationem reddat.] Nam & hoc ad officiû tutoris pertinet rationes actus sui conficere, easdemq; pupillo reddere l. 1. pr. & 3. ff. de tutel. & ration. distrahend. & quicquid reliquorum nomine debet. l. 9. C. Arbitr. tutela. præstando dolum & culpam latam & levem d. l. 1. pr. Habet itaq; pupillus duplex judicium contra tutorem suum. Actionem Tutelæ. & Actionem de distrahendis rationib. Prior datur in simplex & propter dolum ac culpam latam & levem. posterior datur in duplum & propter dolum tantum, quia nascitur ex interceptione rerum pupillarium.

TITULUS XXI.

DE AUTHORITATE TUTORUM.

1. Actum est de tribus Tutelarum speciebus, nunc de earundem

dem effectu dispiciamus: qui consistit potissimum in *Autoritate Tutorum*.

2. Quæ est Approbatio ejus negotij quod geritur (a.) inter pupillum & extraneum (b.) præsentem (c.) & intelligente Tutore. (d.)

3. (a.) Hoc enim est *auctorem fieri probare quid agitur* dicit l. 3 ff. h. t. si agitur inter *pupillum & extraneum*. (b.) quippe in rem suam Auctor fieri nequit Tutor §. fin. h. t.

4. (c.) *Præsentem* debet enim personaliter interesse ipsi negotio. Nam nihil agit post tempus, *intellige longū l. 31. pr. ff. de usucapion.* post verò modicum tempus perfectio etiam negotio (*antequam sc. jam ad alia negotia discessum fuit*) auctoritatem suam recte videtur interponere l. 25. §. 4. ff. de acquir. vel omittend. heredit. quæ enim in continenti fiunt, negocijs ipsis inesse creduntur. l. 7. §. 5. ff. de pactis l. 40. ff. de reb. credit. Cum itaq; persona ipsa requiratur non sufficit per Epistolam quæ mittitur inter Absentes §. 2. Inst. de obligat. ex consens. hoc expediri §. hoc 2.

5. (d.) *Et intelligente Tutore* Nam non multum interest, abfuerit tutor, cum negotium contraheretur, an præsens ignoraverit, quale esset quod contraheretur. l. non multum 14. ff. h. t.

6. Hæc Autoritas Tutorum in quibusdam causis est *necessaria*, in quibusdam *non est necessaria*.

7. *Non necessaria* est in causis quib. meliorem conditionem reddit, dum sibi acquirit & nihil vicissim præstat pr. h. t. utpote stipulando vel accipiendo donatum legatumve.

8. Non tamen æquè hereditatem adeundo vel bonor. possessionem petendo, quamvis sit ipsi lucrosa *NEC* ullum damnum sentiat §. 1. h. t. quia *hereditas* licet opulenta, sine animi judicio quo pupillus caret, adiri nequit. l. pupillus 9. ff. de Acquir. heredit. & sæpius, cum locuples videtur, legatorum onera, aris alieni cumulum & alia incommoda secum trahit. l. quia poterat feri. 4. ff. Ad sc̃tum Trebellian.

9. *Necessaria* est in causis quib. pupillus conditionem suam deteriore facit. dum sc. alijs ad præstandum quid se obligare vult *l. 9. pr. h. t.* quod fit in omnib. contractib. ex quib. nascuntur mutuae actiones. *in fin pr h. t.*

Questio.

10. Hic quaeritur cum se non possit obligare, An hoc civiliter velan sit etiam naturaliter intelligendum? qui naturaliter dicunt se fundant in *L. 59. ff. de Obligat. & actionib.* Verior tamen est sententia negantium. quod sc. naturalis obligatio pupillum teneat ex *L. 1. §. fin. ff. de Novat & Delegat.* si modo pubertati fuerit proximus.

11. Porro etiam pupillus suam conditionem deteriore reddidit, si vult hereditatem vel bonorum possessionem repudiare. *l. 11. ff. h. t.* vel actionem remittere. *l. ult. ff. h. t. debitum accipiendo l. 15. ff. de solution.* Solvendo. *l. 14. §. ult. ff. de solution. §. ult. quib. alien. vel non licet.* vel novando ac transigendo *l. potest 18. ff. h. t. l. 20. §. 1. ff. de solution.*

Ad §. ult.

12. Ultimus Paragraphus agit de *Objecto s. re*, in qua interponi debeat Autoritas. Et intelligitur omnis res (quæ modò licitè commercium recipit) *exceptâ re unicâ Tutorû.* In suam enim rem Author non esse potest. Regula juris civilis est. *l. 1. pr. l. 70. pr. ff. h. t.*

13. Quod si tamen plures sint Tutores, pupillus unius auctoritate cum altero contrahere non prohibetur; quinimò tum quoq; efficaciter obligatur *l. 5. pr. ff. h. t.* Vel si pupillus unum tutorem jam obligatum habet altero Authore judicariam litem cum ipso exercere potest. *l. 24. ff. de testament. tutel.* Si verò habet unum, dabatur olim litis causâ alius qui dictus fuit *Praetorius, §. ult. h. t.* Hodie tamen ejus loco curator. *l. 3. §. 2. ff. de tutel.* qui curator datur ex duplici causâ. Cum quod tutorem habenti tutor dari nequeat. *§. interdum s. infr. de curator.* tum etiam quod tutor detur personæ non certæ rei vel causæ. *§. certa 4. supr. qui t. tam. tut. dar. poss.*

Titulus

TITULUS XXII.
QUIB. MODIS TUTELA FINI-
TUR.

1. Hactenus expositum est quomodo Tutela constituatur, nunc videamus quâ ratione constituta iterum dissolvatur.

2. Sunt, causarum eam dissolventium potissimum Sex.

3. I. Causa in personâ Pupilli est PUBERTAS. quæ in masculis Anno 14. in Fæminis 12. æstimatur. Abrogato veterum more quo per inspectionem impudicam & corporalis habitudo circa pudica requirebatur. Hodie enim solus anorum numerus sufficit per constitutionem *L. fm. C. quando Tut. vel curat. es. de fin.*

4. Quod de Fæminis dicitur in *pr. h. t.* Videtur pugnare cum illo loco Ulpiani, ubi ait: Fæminas in perpetuâ tutelâ esse. in *fragm. suis. tit. 11. §. 1.* Sed distinguendum est inter jus antiquum & novum. Olim enim Fæminæ tantum in perpetuâ erant tutelâ, exceptis *Libertabus* quæ pubertate desinebant esse in tutelâ Patronorum. *l. 13. §. ult. ff. de tutor & curator. dat.* Sed hodie obtinet, ut quævis pupilla tutelâ suâ liberetur, cum caput esse viripotens. Nam tunc in suam tutelam venisse dicitur. *L. 31. ff. de Legat. 3.*

5. II. Causa est CAPITIS Deminutio. quoad pupillum quævis. *§. 1. h. t.* quoad verò Tutorem *Maxima & media §. 4. h. t.*

6. Nec obstat quod Transfuga, qui mediam patitur. *l. 2. §. 1. ff. de capit. demin. l. 9. §. 4. ff. de capt. & postl. revers.* nihil ominis tutor maneat. *l. 15. ff. de tutel.* Nam hæc Lex loquitur de eo qui transfugit non ut hostis patriæ sed ut hostium explorator. Hic cum civitatem retineat, retinet etiam Tutelam.

7. MINIMA capitis deminutio, si contingit Tutori, non perimit Tutelas, nisi unicam Agnatorum Legitimam quæ tamen nec hodie propter sublatam Agnationis & cognationis differentiam tollitur.

N 3

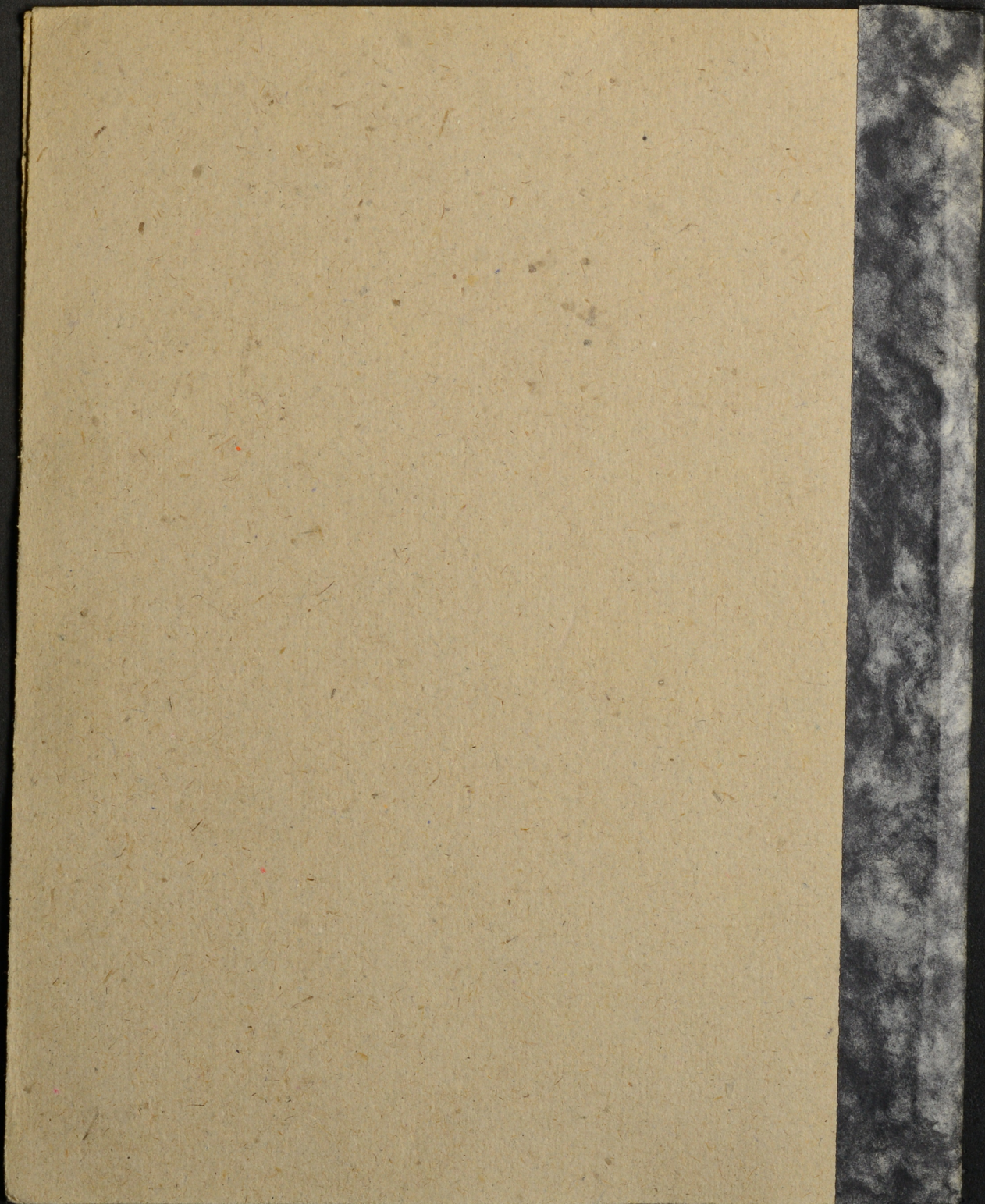
§. III. Cau-

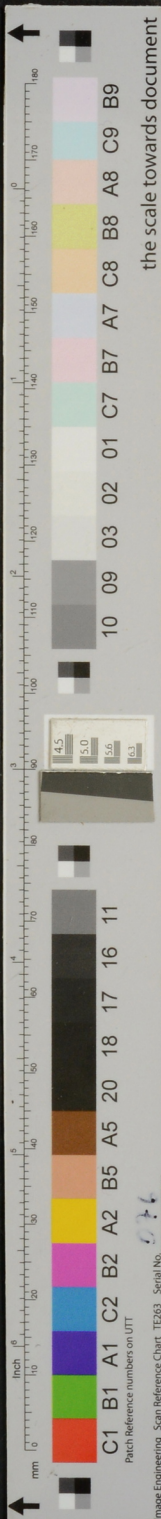
8. III. Causa est *Mors* pupilli vel tutoris. §. 3. *h. t.* Hæc enim omnia solvit *Nov. 22. c. 20.*

9. IV. Causa est *voluntas* ex testamento tutelam *deferentū*. ad certam conditionem §. 2. vel ad certum tempus, §. 5. *h. t.* Nam existente conditione vel finitio tempore & tutela finitur d. § §.

10. V. Suspicio, de quâ sub tit. ult. h. libr. VI. Excusatio de quâ sub tit. pen. videbimus.

Tit. XX. de Atriliano Tutore.

85

le tutor. vel curat. dat. quia jurisdictionem ex-
um in neminem potest exercere. l. fin. ff. de

subjicit, ipse PRÆSES Provinciæ, qui ex L.
e non inquirebat, dat jam non aliter nisi cum
si ipse non vult dare, dat *jussu ejus* alius, Ma-
ipalis cui tamen hoc etiam Lege specialiter
patet ex L. jure dandi 3. ff. de tutor vel curat. da-
tenuiorib. in fin. §. 4. h. t.

es jus Universale in omnes totius provinciæ
m & singulorum municipiorum pupillos ha-
n omnib. & singulis Magistratib. municipa-
is jure concurrat, & ejus imperium fortius,
st. Si itaq; contingit casus, quo Tutor est dan-
res ad Præsidem, qui potest dare Tutorem, si
& cessabunt tunc partes Magistratus Municipi-
æses est occupatus vel nolit dare Tutorem,
nt partes Magistratus Municip. cui debet hoc
monitione ipsius Præsidis & si tunc monitus
re subsidiaria, de qua fiet mentio in §. 2. Infr.
conveniri potest. l. 9. §. Magistratib. 6. ff. de

postmodum novissimo jure (*per constituta-*
us ad manus non habemus) correctum ipsisq;
alib: tum & Defensorib. civitatum permissum
pectatâ jussione Præsidis pupillis quingente-
os s. aureos in bonis habentib. de sententia
oi tutores creare possint. §. s. h. t. L. 30. C.
t. cum tamen satisfactione *rem pupilli sal-*
ter exactâ. §. s. *infin. §. ult. Infr. de satisfada-*
ione ut faciant suo ipsorum periculo Impera-
introduxit. l. pen. C. de Magistr. *conveniend.*
net Jure Justiniano. Hodie enim ex rece-
tutoris datio est penes quemcunq; cujusq;
N loci